

15. Регіональна політика та механізм її реалізації. / М.І. Долішній та ін. – К. : Наук. думка. – 2003. – 503 с.
16. Регіони України: проблеми соціально-економічного розвитку : монографія / З.С. Варналій, А.І. Мокій, О.Ф. Новікова / За ред. З.С. Варналія. – Нац. інст. стратег. досл. – К. : Знання України. – 2005. – 498 с.
17. Проект «Херсонська ініціатива 2030». Офіційний сайт проекту «Конкурентоспроможна Херсонщина» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://khersonregionguide.com/ua/projects/hersonskaya-iniciativa-2030>.

Бавико А. Е.

Международный университет бизнеса и права

СИСТЕМНО-ТЕКТОЛОГИЧЕСКАЯ МОДЕЛЬ УПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЕМ РЕГИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ В УСЛОВИЯХ ПОСТИНДУСТРИАЛЬНОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ

Резюме

Исследованы теоретико-прикладные вопросы формирования адекватных постиндустриальным условиям, механизмов эффективного управления развитием региональной экономики. Определено, что методологической основой управления должен стать системно-тектологический подход. Соответствующая модель управления базируется на принципах и средствах синергетически-сетевых взаимодействия.

Ключевые слова: управление, системно-тектологический подход, конъюгация, сетевое взаимодействие, синергетика.

Bavyko A. E.

International University of Business and Law

THE MODEL SYSTEM-TEKTOLOGICAL MANAGEMENT DEVELOPMENT OF REGIONAL ECONOMY IN A POST-INDUSTRIAL TRANSFORMATION

Summary

Investigated theoretical and applied issues of formation of adequate post-industrial conditions, mechanisms for effective management of the development of the regional economy. Determined that the methodological basis for management should be system-tectological approach. Appropriate management model based on the principles and means of synergy-networking interaction.

Key words: management, system-tectological approach, conjugation, network interaction, synergy.

УДК 338.48

Ворошилова Г. О.

Київський національний університет культури і мистецтв

АДМІНІСТРАТИВНІ ТА ЕКОНОМІЧНІ ВАЖЕЛІ ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ

У статті розглядаються актуальні проблеми розвитку міжнародного ринку туристичних послуг. Проведено комплексний аналіз адміністративних та економічних важелів впливу на розвиток міжнародного туризму у провідних країнах світу. Виявлено основні методи регулювання туристичного процесу, що забезпечують стійкий розвиток міжнародного туризму.

Ключові слова: міжнародний туризм, туристична галузь, інструменти державного регулювання, світова економіка, інвестиції.

Постановка проблеми. Значне зростання впливу міжнародного туризму як на світову економіку в цілому, так і на економіку окремих країн і регіонів є однією з найбільш важливих довгострокових тенденцій, які сприяють формуванню та розвитку світового господарства. Ключовим питанням в дослідженні механізму становлення та стабільного розвитку міжнародного ринку туристичних послуг є виявлення оптимального співвідношення економічних та адміністративних (державних) методів регулювання цієї галузі. Якщо ранній етап розвитку міжнародного туризму характеризувався наявністю потенціалу для його саморегулювання, то у зв'язку із транснаціоналізацією туристичної індустрії зростає роль державної політики, спрямованої на забезпечення макроекономічних пропорцій, стабільного темпу і збалансованості розвитку. Держава розробляє регулятивні механізми

функціонування міжнародного туризму країни, визначає межі, в рамках яких туристичний ринок самоорганізовується, а також відстоює інтереси національних виробників шляхом їх лобіювання на міжнародних туристичних ринках.

Цей феномен викликав значний професійний інтерес вчених до дослідження важелів впливу на розвиток туристичної галузі тієї чи іншої країни світу, адже це може сприяти формуванню конкурентоздатного туристичного комплексу окремих країн та регіонів. Саме тому ми зосередимо увагу на аналізі адміністративних та економічних важелів впливу на розвиток міжнародного туризму.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у дослідження проблем розвитку міжнародного ринку туристичних послуг зробили такі відомі зарубіжні та українські учені, як: А. Бхатія [1], Дж. Вокер, Ф. Котлер [2], О.П. Ду-

Таблиця 1

Моделі організації державного управління туризму [3]

Моделі державного управління туристичною діяльністю		
Ринкова (децентралізована)	Адміністративна (централізована)	Європейська (змішана)
<ul style="list-style-type: none"> - припускає відсутність центральної державної туристичної адміністрації; - всі управлінські функції покладено на місцеві туристичні адміністрації; - модель використовується, коли розвиток міжнародного туризму національній економіці не дуже потрібний, або коли суб'єкти туристичного ринку займають сильні позиції і здатні вирішувати питання без участі держави 	<ul style="list-style-type: none"> - передбачає наявність сильного і авторитетного центрального органу – Міністерства, що контролює діяльність усіх підприємств туристичної галузі в країні; - для реалізації потрібні значні фінансові вкладення в туристичну індустрію (рекламну, маркетингову діяльність, інвестування в туризм тощо) 	<ul style="list-style-type: none"> - питання розвитку туристичної діяльності в країні вирішуються в «надрах» певного багатогалузевого Міністерства на рівні відповідного підрозділу; - підрозділ Міністерства здійснює діяльність у двох напрямках – вирішує (регламентує) загальні питання державного регулювання та спрямовує і координує маркетингову діяльність

рович [3], Р. Ланкар, І.Т. Балабанов, В.Г. Гуляєв, М.О. Жукова, І.В. Зорін, Д.К. Ісмаєв, В.О. Квартальнов, Г.А. Папірян, Є.П. Пузакова, В.С. Сенін, В.А. Честнікова, Т.М. Циганкова та інші. У роботах зазначених авторів висвітлюються питання становлення та розвитку ринку туристичних послуг, його ролі у системі світової торгівлі, визначаються форми та види туризму, приділяється увага особливостям функціонування сучасної туристичної індустрії, аналізуються загальні напрями розвитку цієї сфери господарювання.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. В сучасних умовах залишаються недостатньо розкритими та потребують подальшого дослідження питання щодо організації державного регулювання індустрії міжнародного туризму, вивчення досвіду тих держав, де міжнародний туризм є пріоритетним напрямом державної політики. Саме цим визначається актуальність статті, її мета та завдання.

Мета статті полягає у дослідженні особливостей напрямів та методів регулювання (економічних та нормативно-правових) розвитку міжнародного туризму у провідних країнах світу.

Виклад основного матеріалу. Перед кожною країною, зацікавленою в розвитку міжнародного туризму, стоїть завдання підвищення привабливості національного туристичного ринку для іноземних туристів. В'їзний туризм є більш важливим з економічної точки зору: як експортна галузь він є джерелом надходжень до бюджету країни і залежить від сприйняття (реального та створеного) привабливості країни та від конкурентоспроможності національного туристичного продукту. В'їзний туризм у кожній конкретній країні безпосередньо підпорядкований до ВВП та доходів населення.

Передумовою для розвитку міжнародного туризму в країні є ефективна організація державного регулювання індустрії туризму, досконалість нормативно-правової бази. При цьому важливе вивчення досвіду тих держав, де міжнародний туризм є пріоритетним напрямом державної політики.

Як свідчить зарубіжний досвід, ефективне функціонування системи міжнародного туризму неможливе без планування, регулювання, координації і контролю з боку структур, відповідальних за його розвиток. Це обумовлює необхідність розробки туристичної політики, яка формується і реалізується на різних рівнях: державному, регіональному та діяльності туристичного підприємства. Фахівці виокремлюють три головні моделі державного управління туризму (табл. 1) [3, с. 112-113].

Адміністративна (централізована) модель передбачає наявність сильного та авторитетного центрального органу – Міністерства, яке контролює діяльність усіх підприємств туристичної галузі в країні. Для її реалізації потрібні відповідні умови, а саме: значні фінансові вкладення в туристичну індустрію, зокрема у рекламу і маркетингову діяльність, інвестування в туристичну інфраструктуру тощо. Ця модель управління припускає строгий контроль за усією туристичною галуззю і підтверджує, що успішне виконання програми Міністерства, спрямованої на стимулювання міжнародного туризму країни, повністю окупає пов'язані з нею фінансові витрати і ризики. Подібна модель організації управління туристичною індустрією діє в Єгипті, Ізраїлі, Мексиці, Тунісі, Туреччині та інших країнах, для яких туризм є одним з основних джерел валютних надходжень у бюджет [3, с. 112-113].

Так, у Ізраїлі працює потужне Міністерство туризму, бюджет якого у 2007 році досяг

150 млн дол. Ці кошти використовуються на фінансування заходів, пов'язаних з інформаційною, презентаційною, виставковою діяльністю по всьому світу, на проведення конференцій, організацію консалтингового обслуговування, видання буклетів і рекламних матеріалів [4]. У Туреччині центральним органом із широкими повноваженнями щодо управління міжнародною туристичною діяльністю є Міністерство культури і туризму.

Європейська (змішана) модель переважає в розвинених європейських державах. Питання розвитку туристичної діяльності в таких країнах вирішуються в «надрах» певного багатогалузевого Міністерства на рівні відповідного галузевого підрозділу. При цьому підрозділ даного Міністерства, що відповідає за інвестиційні процеси в туристичній галузі країни, здійснює свою діяльність у двох напрямках: вирішує або регламентує загальні питання державного регулювання та спрямовує і координує маркетингову діяльність.

Слід зауважити, що центральна державна туристична адміністрація в розвинених європейських країнах працює в тісній взаємодії з місцевою владою і приватним бізнесом. Така схема роботи виявилася досить продуктивною з погляду знаходження форм конструктивного співробітництва й взаємодії адміністративних органів різних рівнів державного та регіонального управління, а також для залучення фінансових коштів приватного сектора з метою виконання відповідних державних завдань.

Отже, організація державного управління міжнародною туристичною діяльністю в різних країнах може істотно різнитися між собою. Перш за все це залежить від ролі туристичної індустрії в економіці країни, потенціалу національного туристичного продукту, рівня представлення держави на міжнародному туристичному ринку.

Досвід країн Центрально-Східної та Південної Європи щодо мінімізації типових ризиків та загроз розвитку туристичної сфери дозволяє виокремити наступні тенденції [5].

Перший напрям регулювання структурних диспропорцій в туристичній сфері направлений на стимулювання в'їзного туризму. Більшість країн Центрально-Східної та Південної Європи

на етапі ринкової трансформації економіки, в тому числі туристичної галузі, зіткнулися з проблемою диспропорційності розвитку в'їзного та виїзного туризму. З метою стимулювання розвитку туристичної галузі та усунення диспропорцій, стимулювання в'їзного туризму країни використовували податкові важелі, зокрема:

- в Хорватії туристичні послуги звільнені від сплати ПДВ. Крім того, застосовуються додаткові стимули для капіталовкладень відповідно до розміру інвестицій і рівня забезпечення роботою певної кількості персоналу. Інвесторам, які здійснюють діяльність в зонах Спеціального Державного захисту, де корпоративний податок на додану вартість складає від 5% до 15%, надаються спеціальні привілеї;

- польський туристичний бізнес має найнижчу ставку оподаткування в Європі – 7% при 22% для інших видів бізнесу. З 1993 року для деяких видів інвестицій було введено систему прискореної амортизації. Як і в Хорватії, обсяг пільг диференціюється в залежності від місця розташування об'єкта інвестування та рівня зайнятості;

- органи державного управління Туреччини прийняли рішення здавати в оренду на 49 років земельні ділянки на досить ліберальних умовах: за мінімальну плату будь-якому інвестору, хто брав на себе зобов'язання побудувати там готель. На такі цілі їм надавали безвідсотковий кредит і звільняли від сплати податків на 5 років. Цей досвід перейняв уряд Єгипту та Тунісу. Уряд Кіпру здає в оренду землю з метою стимулювання будівництва нових туристичних об'єктів на 99 років з можливістю подальшого продовження оренди на аналогічний термін;

- в Іспанії та Греції інвесторам надаються пільгові податковий режим і ставка амортизаційних відрахувань, зниження податку з обороту. У Греції ПДВ на розміщення туристів та їхнє харчування складає 8%, крім того урядом розроблено систему знижок для туристичних фірм, які здійснюють прийом та обслуговування туристів міжсезоння [5].

Другий напрям регулювання структурних диспропорцій в туристичній сфері направлений на підвищення конкурентоспроможності національного туристичного продукту на міжнародному ринку. В таких країнах як Польща, Чехія, Словаччина, Угорщина, Румунія та Болгарія, де уряди усвідомили значення міжнародного туризму для економіки країни, було розроблено відповідні стратегічні програми розвитку туризму, які були підкріплені належним фінансуванням, створено державні організації, запроваджено податкові заходи стимулювання тощо. Так, у Словаччині реалізуються Програма підтримки розвитку туризму, яка передбачає часткову дотацію державою кредитів для реструктуризації туристичної інфраструктури та Кредитна програма підтримки на реалізацію проектів розвитку туристичної інфраструктури. Показовим є приклад Чорногорії, розвиток туризму в якій відбувається пришвидшеними темпами. Державний орган управління з розвитку туризму – Міністерство туризму та навколишнього середовища – був створений лише в кінці 2006 році, проте звіт про діяльність за 2007 рік дає можливість стверджувати, що було зроблено надзвичайно багато як в сфері стимулювання в'їзного туризму, так і охорони навколишнього середовища. Цікавим є досвід проведення глобальних рекламних медіа кампаній з метою залучення іноземних туристів до нового туристичного на-

прямку – Чорногорії: короткий рекламний фільм «Experience Wild Beauty» демонстрували на каналах CNN (996 показів), EuroNews (1212 показів), Travel Channel (497 показів) [5].

Третій напрям регулювання структурних диспропорцій в туристичній сфері направлений на усвідомлення важливості ефективної некомерційної рекламно-промоційної діяльності з популяризації туристичного потенціалу. Промоцією туристичних можливостей в країнах займаються державні органи управління, а також спеціалізовані допоміжні організації (бюро, департаменти), які частково фінансуються за рахунок державного бюджету. Так, в Угорщині інформаційно-рекламною діяльністю в сфері туризму займається Національне туристичне бюро, яке має 23 закордонних представництва. У Польщі просуванням туристичного продукту в країні і за кордоном займається Польська туристична організація [5].

Крім ефективного адміністративного регулювання туристичної індустрії, з боку держави активно застосовуються також економічні важелі впливу на становлення та розвиток міжнародного туризму та відповідної туристичної інфраструктури в країні.

Безпосередніми інструментами з боку державного регулювання виступають такі фіскальні важелі впливу (інструменти фіскальної політики), як податки, державні видатки, трансферти. За допомогою фіскальних інструментів держава здатна змінювати величину й спрямованість державних потоків відповідно до переслідуваних цілей і наміченими для їхнього досягнення заходами. Держава може також використовувати такі важелі, як установлення граничних (максимальних, мінімальних) рівнів цін на певні види послуг, величин обсягів одержуваних підприємницьких доходів, так само доходів різних соціальних груп, введення заборон і обмежень на окремі види економічної діяльності. Класифікацію та характер методів регулювання туристичної діяльності схематично можна представити у вигляді рис. 1.

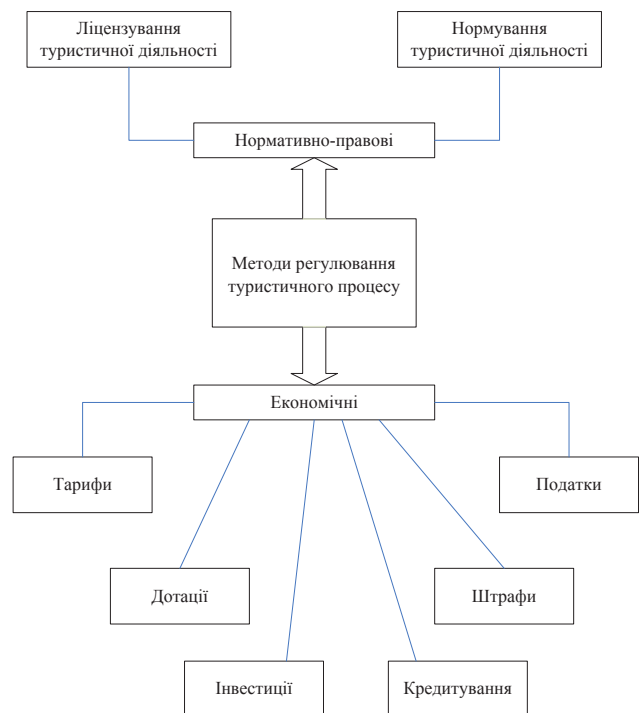

Рис. 1. Методи регулювання туристичної індустрії (побудовано автором)

Нормативно-правові методи за областю свого впливу, своєю спрямованістю можуть бути поділені на такі, що визначають безпеку і регулюють ринок туристичних послуг. До методів регулювання ринку туристичних послуг варто віднести: ліцензування, норми і дозволи (наприклад, для міжнародних перевезень), обмеження (візові режими). Серед економічних методів виділяються методи, які припускають зміну системи виробничих відносин і, зокрема, відносин власності. Крім того, до групи економічних методів відносять: податки, тарифи, штрафні санкції, оплату додаткових операцій, кредитів, дотацій тощо.

Економічні важелі, що регулюють роботу туристичного сектора, важливі в тих випадках, коли:

– відповідна інфраструктура або послуга є природною монополією;

– мова йде про передачу великої ринкової влади (наприклад, при укладанні термінової ексклюзивної угоди про організацію окремих видів послуг або про надання всіх видів послуг у конкретному регіоні);

– права і обов'язки, сформульовані в договорі про державно-приватне партнерство, залежать від нормативної інтерпретації.

Прикладом успішного фінансового інструменту впливу на розвиток туристичного комплексу є спеціальні економічні зони туристично-рекреаційного типу (СЕЗ ТР). СЕЗ ТР вважається частиною території країни, на якій встановлений спеціальний режим господарської діяльності, особливий порядок застосування та дії законодавства. Необхідно зазначити, що в Африці, наприклад, існує 66 економічних зон, завдяки чому і відбулося активне економічне зростання у багатьох країнах цього континенту. Значною розповсюдження СЕЗ ТР набули у другій половині ХХ ст. Нині функціонують такі відомі туристичні курорти, як: Хургада (Єгипет), Сусс та Зарзіс (Туніс), Кіш (Кенія), Анталія (Туреччина), Барселона (Іспанія), Амазонія (Бразилія), Дубаї (ОАЕ), о-ви Батаан (Філіппіни), Акаба, Тала Бей (Йорданія) і багато інших, які продемонстрували найбільший розвиток завдяки пільговій політиці влади країн щодо туристичної галузі [6].

Саме пільговий режим, який формують зовнішньоторговельні, фіскальні, фінансові та адміністративні пільги, був спрямований на те, щоб забезпечити вільний рух не лише туристських потоків, але й капіталів, робочої сили, грошових ресурсів. Зокрема, завдяки:

1) наданню відстрочки зі сплати ПДВ на імпортоване обладнання було створено в ОАЕ мережу з 200 готелів з першокласним обслуговуванням. А уряд Тунісу дозволив здійснювати іноземні інвестиції в туризм без усіляких обмежень, у результаті чого в 1996 р. повністю або частково іноземці почали фінансувати будівництво 156 готелів. Це складає майже 26% всіх готельних можливостей країни [6];

2) запровадженню адміністративних пільг в ОАЕ (мінімізація бюрократичних процедур; можливість іноземним громадянам мати 100% власність на існуючу в СЕЗ компанію; спрощений порядок отримання віз для власників та працівників компанії) були сформовані сприятливі умови для розвитку

іноземних компаній на території цієї країни. Так, свої представництва в Дубаї відкрили близько 1700 компаній різних галузей економіки з 80 країн;

3) організації урядом Тунісу туристичних шкіл, у кожному з курортних регіонів було запроваджено підготовку кадрів для галузі. Крім того, держава оплачує навчання, а також проживання в гуртожитках усіх бажаючих навчатись. Ця державна субсидія сприяла зниженню рівня безробіття в країні, що в свою чергу призвело до підвищення життєвого рівня населення не тільки регіону, але й країни в цілому. У сфері обслуговування Тунісу зайнято майже 36% економічно активного населення;

4) виділенню урядом Туреччини пільгових позик – 50% загальної суми капіталовкладень фірм у маркетинг, дослідження і розвиток туризму, охорону навколишнього середовища – на сьогодні курорти Туреччини є одними з найбільш відвідуваних іноземними подорожуючими громадянами. Піднесення туризму в Туреччині дозволяє країні збільшувати свій бюджет за рахунок іноземної валюти, розвивати інфраструктуру ринку, підтримувати зв'язки з іншими країнами і тим самим поліпшувати економіку країни [6].

Організація СЕЗ ТР дає змогу збільшити залучення іноземних інвестицій в реальний сектор економіки регіонів, а отже, сприяє зростанню економічної активності, збільшенню інвестицій, зайнятості, міжнародної торгівлі тощо. У довгостроковому аспекті СЕЗ ТР є центрами запровадження передових технологій, регіонального розвитку та формування ефективних господарських зв'язків. Близько 20 років функціонують філіппінські зони і впродовж усього періоду залишаються стратегічним інструментом економічного розвитку країни. Завдяки ефективному функціонуванню СЕЗ обсяг інвестицій щорічно збільшується майже на 160%. Крім того, статистика свідчить, що поява 5-ти робочих місць в СЕЗ опосередковано призводить до створення ще 8-ми місць поза межами СЕЗ. Середньорічний темп зростання зайнятості на Філіппінах складає 35% [6].

Висновки і пропозиції. Таким чином, узагальнюючи структури державного управління туристичною діяльністю в окремих країнах, можна визначити основні напрями адміністративного та економічного впливу на розвиток міжнародного туризму, які забезпечують стійкий розвиток туризму, а саме: нормативно-правове забезпечення; державне регулювання галузі через відповідні урядові органи; кадрова підготовка завдяки спеціалізованим профільним державним навчальним закладам; інформаційна підтримка туристичної галузі як на національному, так і на міжнародному рівнях; пряме інвестування, підтримка та стимулювання розвитку туристичної інфраструктури; забезпечення бережливого по відношенню до культурної та природної спадщини розвитку міжнародного туризму в країні тощо. Також маркетингове просування національного туристичного продукту, що здійснюється спеціалізованими державними органами на міжнародній арені, є надзвичайно дієвим засобом підтримки міжнародної конкурентоспроможності туристичного продукту цих країн.

Список літератури:

1. Bhatia A.K. Tourism Development: Principles and Practices / A.K. Bhatia. – New Delhi : Sreerling Publishers Pritate Ltd, 2002. – 413 p.
2. Kotler P. R. Marketing for Hospitality and Tourism / Kotler P. R., Bowen J. T., Makens J. C. – 5th edition. – Upper Saddle River, New Jersey : Prentice Hall, 2010. – 720 p.
3. Дурович А. П. Организация туризма : учеб. пособие / А. П. Дурович [и др.] ; под общ. ред. Н. И. Кабушкина. – Минск : Новое знание, 2003. – 632 с.

4. Государственное регулирование туризма: как у них? [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.tourvest.ru/>.
5. Напрями регулювання структурних диспропорцій в туристичній сфері країн Центрально-Східної та Південної Європи: досвід для України в контексті розширеної зони вільної торгівлі [Електронний ресурс]: Офіційний портал Національного інституту стратегічних досліджень при Президенті України. – Режим доступу : <http://old.niss.gov.ua/Monitor/august08/13.htm>.
6. Добровольська А. Б. Формування ринку міжнародного туризму в Україні і організаційні аспекти його розвитку : дис. ... канд. екон. наук : 08.05.03 / Добровольська Ангеліна Борисівна. – К., 1997. – 170 с.

Ворошилова А. А.

Киевский национальный университет культуры и искусств

АДМИНИСТРАТИВНЫЕ И ЭКОНОМИЧЕСКИЕ РЫЧАГИ ВОЗДЕЙСТВИЯ НА РАЗВИТИЕ МЕЖДУНАРОДНОГО ТУРИЗМА

Резюме

В статье рассматриваются актуальные проблемы развития международного рынка туристических услуг. Проведен комплексный анализ административных и экономических рычагов воздействия на развитие международного туризма в ведущих странах мира. Выявлены основные методы регулирования туристического процесса, обеспечивающие устойчивое развитие международного туризма.

Ключевые слова: международный туризм, туристическая отрасль, инструменты государственного регулирования, мировая экономика, инвестиции.

Voroshylova A. A.

Kyiv National University of Culture and Arts

ADMINISTRATIVE AND ECONOMIC LEVERS OF INFLUENCE ON DEVELOPMENT OF INTERNATIONAL TOURISM

Summary

The issues of the day of international market of tourist services development are examined in the article. The complex analysis of administrative and economic levers of influence has been conducted on development of international tourism in the leading countries of the world. Basic methods have been educed adjusting of tourist process, that provide steady development of international tourism.

Key words: international tourism, the tourism industry, the tools of government regulation, world economy, investments.

УДК 332.13

Гедз М. Й.

Черкаський інститут банківської справи

Університету банківської справи Національного банку України

ІНСТРУМЕНТАРІЙ НАРОЩУВАННЯ РЕСУРСІВ МОДЕРНІЗАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ

Досліджено теоретичні погляди та практичні положення модернізації регіональної економіки. Визначено особливості нарощування ресурсів модернізаційного потенціалу регіону. Запропоновано інструментарій проведення неоіндустріалізації щодо вирішення завдання нарощування ресурсів модернізаційного потенціалу регіону.

Ключові слова: модернізація, соціально-економічна політика, форсайт, форсайт-проект, неоіндустріалізація економіки.

Постановка проблеми. Розвиток вітчизняної економіки у напрямі проведення системної модернізації, яка має охопити практично усі сфери національного господарства, є однією з найбільш актуальних тем наукових досліджень останніх років.

Регіональна модернізація представляє одну зі складових національної модернізації. Водночас регіональна модернізація не є локалізованим аналогом національної модернізації. Різні регіони країни можуть здійснювати її по-різному. Це залежить від багатьох факторів: існуючого соціально-економічного стану регіонів, наявного у них ресурсного потенціалу, ступеня входження регіону в глобальні ринкові відносини, якості людського потенціалу, місця регіонів у структурі територіальних пріоритетів держави. Розуміючи модер-

нізацію в широкому сенсі слова, слід зазначити, що процеси оновлення повинні зачіпати всі сфери діяльності економіки країни, не зупиняючись тільки на технологічній модернізації та розвитку інноваційних видів виробництва.

Основою розвитку України по шляху модернізації національної економіки має стати ефективне використання наявних ресурсів економіки. Причому формування цілісної методики оцінки модернізаційного потенціалу з урахуванням специфіки окремих регіонів дозволить виявити ключові проблеми на шляху його реалізації і сформувати комплексний організаційно-економічний інструментарій їх усунення.

У зв'язку з вищенаведеним дослідження, що спрямоване на формування інструментарію оцін-